

**ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ**

**Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015**

Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою **ДТЕУ**

(пост. від «31» жовтня 2022р.)

Ректор

А.А. Мазаракі

**СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ /
SOCIAL PSYCHOLOGY**

**РОБОЧА ПРОГРАМА /
COURSE OUTLINE**

освітній ступінь	бакалавр /bachelor
галузі знань	05 Соціальні та поведінкові науки/ Social and behavioral sciences
спеціальність	054 Соціологія/ Sociology
спеціалізація	Соціологія економічної діяльності/ Sociology of economic activities

Київ-2022

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу ДТЕУ
заборонено**

Автор: І.В.Мостова , канд. психол. наук, доцент кафедри психології.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри психології 17.01.2022р. протокол №7.

Рецензенти: М.С. Корольчук, д-р психол. наук, проф., професор кафедри психології;
Н.Д. Грдиня, канд. психол. наук, заступник директора закладу післядипломної освіти (Центру перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування Київської обласної державної адміністрації).

**СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ/
SOCIAL PSYCHOLOGY**

**РОБОЧА ПРОГРАМА/
COURSE OUTLINE**

освітній ступінь	бакалавр /bachelor
галузі знань	05 Соціальні та поведінкові науки/ Social and behavioral sciences
спеціальність	054 Соціологія/ Sociology
спеціалізація	Соціологія економічної діяльності/ Sociology of economic activities

**РОЗДІЛ 1 «СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ТЕМАМИ
(ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН)»**

№ пор.	Тема	Кількість годин				Форми контролю
		Усього годин/кредитів	з них			
			лекції	семінарські та практичні заняття/МК	самостійна робота	
1	Соціальна психологія як наука	14	2		12	О, ТЗ, РП, Т
2	Методологія соціально-психологічного дослідження	14	2		12	О, ТЗ, РП, Т
3	Психологія взаємодії людей	12	2	2	8	О, Е, П, ТЗ, Т
4	Психологія взаємин людей	14	2	2	10	О, РП, П, Т
5	Соціально-психологічні закономірності спілкування	16	2	2	12	П, РП, Е, Т
6	Психологія міжособистісного сприйняття і взаєморозуміння	16	2	2	12	О, ТЗ, Е, Т
7	Соціальна психологія особистості	14	2	2	10	ТЗ, П, Е, Т
8	Психологія малої групи	14	2	2	10	О, ТЗ, РП, Т
9	Психологія натовпу	14	2	2	10	О, ТЗ, П, Е, Т
10	Психологія соціальних класів	10	2	2	8	О, ТЗ, П, Е, Т
12	Психологічні проблеми етносу та нації	12	2	2	10	О, ТЗ, РП, Е, Т
13	Психологія влади	10	2	2	6	О, ТЗ, П, Е, Т
15	Психологія конфлікту	10	2	2	6	О, ТЗ, П, Е, Т
16	Міжетнічні конфлікти	10	2	2	6	О, ТЗ, П, Е, Т
	Підсумковий контроль					екзамен
	Разом	180\6	24	24	136	

опитування – О; тести – Т; творче завдання – ТЗ; рольова гра –РГ, міні-тренінг – МТ, есе – Е; ППЗСР – письмова перевірка звіту самостійної роботи; ПСВ – перевірка ситуаційної справи.

**РОЗДІЛ 2 «ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ, ПРАКТИЧНИХ
(СЕМІНАРСЬКИХ), ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ»**

Результати навчання	Навчальна діяльність*	Робочий час студента, год
1	2	3
<p>знати передумови та історію становлення соціальної психології; вміти: - визначати предмет та завдання соціальної психології в контексті різних напрямів; - визначати проблемне коло соціальної психології</p>	<p align="center">Тема 1. СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ ЯК НАУКА</p> <p align="center">Лекція 1. Історія розвитку соціальної психології. Структура сучасної соціальної психології.</p> <p align="center">План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Становлення соціальної психології. 2. Предмет та завдання соціальної психології. 3. Етапи та кризи розвитку, основні теоретичні напрями світової соціальної психології. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 2, 3. Додатковий: 1. Інтернет-ресурси: 1-10 .</p> <p>Самостійна робота студентів: <i>Дослідницькі завдання</i> <i>Варіант 1. Аналіз етапів соціально - психологічного дослідження [3, с.32-37].</i> <i>Варіант 2. Ознайомлення із способами ефективного опанування науковою інформацією [3, с.19-32].</i> <i>Підготувати дайджести:</i> <i>Історична дискусія з приводу предмета соціальної психології.</i> <i>Основні напрямки соціальної психології.</i> <i>Місце займає соціальна психологія у системі наук.</i> <i>Очевидний і завуальований вплив</i></p>	<p align="center">2</p> <p align="center">12</p>

	<p><i>цінностей на соціальну психологію та формування концепцій. (Обсяг - 3 сторінки).</i></p> <p><i>Аналіз монографії:</i></p> <p><i>Аронсон Елиот. Громадська тварина. Введення в соціальну психологію.</i></p> <p><i>2. (Порівняльний аналіз американських та європейських підходів.).(Звіт)</i></p> <p><i>3. Соціальна психологія в Україні. (Презентація)</i></p> <p><i>Питання для обговорення:</i></p> <p>1. Соціальна психологія в системі наук.</p> <p>4. Предмет і завдання соціальної психології (його еволюція).</p> <p>5. Прикладне значення соціальної психології для розвитку суспільства та окремої особистості.</p> <p>Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 1, 2, 3.</p> <p>Додатковий: 4, 9, 10.</p> <p>Інтернет-ресурси: 1,3,5 7 .</p>	
<p>Знати види соціально психологічних досліджень;</p> <ul style="list-style-type: none"> - володіти методологічним апаратом; - вміти аналізувати соціально-психологічні дослідження з точки зору різних парадигм; - розуміти специфіку наукового дослідження в соціальній психології; - знати методи соціальної психології; розуміти логіку, вміти розробляти план та 	<p style="text-align: center;">Тема 2. МЕТОДОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ</p> <p style="text-align: center;">Лекція 2. Специфіка наукового дослідження в соціальній психології</p> <p style="text-align: center;">План лекції</p> <p>1. Методологічні основи соціально-психологічного дослідження.</p> <p>2. Соціально-психологічне дослідження в межах гуманітарної та природно-наукової парадигм.</p> <p>Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 1, 2, 3.</p> <p>Додатковий: 4, 9, 10.</p>	<p>2</p>

<p>програму соціологічного дослідження</p>	<p>Інтернет-ресурси: 1,3,5 7 .</p> <p>Самостійна робота студентів:</p> <p><i>Дослідницькі завдання:</i></p> <p><i>Варіант 1. Ознайомлення з особливостями проведення лабораторних та «польових» соціально - психологічних досліджень.</i></p> <p><i>Варіант 2. Ознайомтеся з особливостями прихованих методів виміру поведінки працівників організації</i></p> <p><i>Підготувати дайджести:</i></p> <p><i>Основні методи соціально - психологічного дослідження.</i></p> <p><i>Особливості постановки запитань у соціально - психологічних дослідженнях.</i></p> <p><i>Етичні проблеми, які пов'язані з польовим експериментом. Наведіть приклади. (Обсяг - 3 сторінки).</i></p> <p><i>Аналіз монографії:</i></p> <p><i>Милграм С. Експериментальна соціальна психологія.</i></p> <p>Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 1, 2, 3.</p> <p>Додатковий: 4, 9, 10.</p>	<p>12</p>
	<p><i>Питання для обговорення:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назвіть основні методи соціально - психологічного дослідження? 2. Які особливості проведення опитування? 3. Що таке кореляційне дослідження? Кореляційне дослідження: виявлення природних зв'язків. 4. Якою є етика проведення експерименту? 5. Специфіка і види прикладних соціально - психологічних досліджень. <p>Список рекомендованих джерел:</p>	

	<p>Основний: 1, 2, 3. Додатковий: 1,3,5, 7. Інтернет-ресурси: 1, 3,7.</p>	
<p>знати механізми та загальну характеристику взаємодії; - вміти діагностувати та корегувати проблеми у взаємодії</p>	<p style="text-align: center;">Тема 3. ПСИХОЛОГІЯ ВЗАЄМОДІЇ</p> <p style="text-align: center;">Лекція 3. Сутність взаємин План лекції</p> <p>1. Загальна характеристика взаємодії. 2. Сутність взаємодії. 3. Типи взаємодії та її особливості. Список рекомендованих джерел:: Основний: 1, 3. Додатковий: 1,2,3 Інтернет-ресурси: 1-10. Завдання для самостійної роботи студента</p> <p>1. <i>Охарактеризуйте взаємодію з точки зору «символічного інтераціоналізму» (Д.Мід), трансактному аналізу Е.Берна.</i> 2. <i>Опишіть свої почуття і переживання на усіх етапах вашого ознайомлення і взаємодії з якоюсь новою людиною.</i> 3. <i>Спробуйте зафіксувати, чим відрізняються ваші власні варіанти взаємодії від подібних у інших людей.</i></p> <p style="text-align: center;">Семінар 3. Взаємодія у процесі спілкування</p> <p>1. Взаємодія як організація діяльності. 2. Типи взаємодії. 3. У чому полягає взаємодія і які форми її прояву? 4. Яка динаміка взаємодії ? 5. Що таке зворотний зв'язок у взаємодії? 6. Яку стратегію поведінки у взаємодії ви знаєте?</p>	<p style="text-align: center;">2</p> <p style="text-align: center;">8</p> <p style="text-align: center;">2</p>

	<p>Список рекомендованих джерел:: Основний: 1, 3. Додатковий: 1,2,3 Інтернет-ресурси: 1-10.</p>	
<p>знати основні поняття, види , класифікацію взаємовідносин; - розуміти механізми та ефекти соціальної перцепції; - усвідомлювати сутність рефлексії, емпатії, ідентифікації; - вміти діагностувати, аналізувати та корегувати помилки атрибуції; - вміти застосовувати знання у спілкуванні</p>	<p>Тема 4. ПСИХОЛОГІЯ ВЗАЄМИН</p> <p>Лекція 4. Сутність взаємовідносин</p> <p>План лекції План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність взаємовідносин. 2. Види взаємовідносин у спілкуванні та їх класифікація. 3. Особливості психології взаємин в готельно-ресторанній справі. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 3, 5. Додатковий: 6, 8. Інтернет-ресурси: 1-10.</p> <p>Семинар 4. Сутність взаємовідносин</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація психологічних стосунків. Особливості міжособистісних стосунків. Види взаємовідносин. Взаємовідносини у процесі спілкування та їх класифікація. 2. Як трактується поняття «відношення» в психологічній науці? 3. У чому різниця між «суб'єкт-об'єктними» і «суб'єкт-суб'єктними» стосунками? 4. Що визначає зміст міжособистісних стосунків? 5. <i>Які особливості психології взаємин в готельно-ресторанній справі.? (дайджест, на прикладі організації(ресторан, готель))</i> <p>Завдання для самостійної роботи студента</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>10</p>

	<p>1. Охарактеризуйте співвідношення психологічних і економічних стосунків людей.</p> <p>2. Вивчіть роль і специфіку прояву усіх видів взаємовідносин людей в їх повсякденному житті і діяльності.</p> <p>3. Дослідіть, яким взаємовідносинам ви зазвичай віддаєте перевагу в повсякденному житті і діяльності.</p> <p>4. опишіть ієрархію взаємовідносин у вашій сім'ї.</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 2, 3. Додатковий: 4, 9, 10.</p>	
<p>знати психологію міжособистого сприйняття і взаєморозуміння.</p> <ul style="list-style-type: none"> - типи соціальних об'єднань, налагоджувати ефективний процес спілкування і взаємодії людей. - сутність основних психологічних концепцій спілкування. - механізми встановлення контактів. - етапи онтогенетичного розвитку спілкування. та - усвідомлювати сутність рефлексії, емпатії, ідентифікації. - психологічні особливості спілкування. - структуру, етапи, функції та механізми спілкування. - відчувати та аналізувати 	<p style="text-align: center;">Тема 5. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАКОНОМІРНОСТІ СПІЛКУВАННЯ</p> <p style="text-align: center;">Лекція 5. Поняття і сутність спілкування</p> <p style="text-align: center;">План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблема спілкування в соціальній психології. 2. Структура, етапи, функції та механізми спілкування . 3. Бар'єри комунікації (Психологічні, комунікативні). 4. Соціально-психологічні особливості спілкування. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 3, 4, 5. Додатковий: 1, 6, 8, 10. Інтернет-ресурси: 1 - 10.</p> <p style="text-align: center;">Семинар 5</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, структура та види спілкування. 2. Етапи онтогенетичного розвитку спілкування людини. 3. Діяльність та спілкування. Діалогічне та монологічне спілкування. 	<p style="text-align: center;">4</p> <p style="text-align: center;">2</p>

<p>взаємовідносини.- діагностувати, аналізувати та корегувати помилки</p>	<p>4. Специфіка обміну інформацією в комунікативному процесі в готельно- ресторанній справі. 5. Моделі та види комунікації. 6. Засоби вербальної комунікації. Зворотний зв'язок. 7. Психологічні умови запобігання виникненню комунікативних бар'єрів в організаціях. 8. Роль невербальної комунікації у спілкуванні.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студента</p> <p>1. Проаналізуйте співвідношення категорій «спілкування» та «діяльність» в різних психологічних концепціях (О. Леонт'єв, Г. Андрєєва, Л. Петровська, Б. Ломов тощо) (письмово).</p> <p>2. Визначте ключові позиції концепцій спілкування В. Мясищева, В. Століна, М. Бахтіна, Е. Берна, З. Фрейда.</p> <p>3. Визначте роль і значення бар'єрів спілкування в організації. (На прикладі готелю, ресторану, готельно-ресторанного комплексу)</p> <p>4. Напишіть есе на тему: «Мої стосунки з людьми з точки зору соціальної психології (онтогенетичний розвиток)».</p> <p>5. Охарактеризуйте «вікно Джогарі» (письмово).</p> <p>6. Підготуйте проект «Невербальна комунікація у діяльності працівника готельно-ресторанного бізнесу». (менеджер, адміністратор)</p> <p>7. Напишіть есе на тему:</p>	<p>2</p> <p>12</p>
---	---	--------------------

	<p><i>«Взаємодія мовних та тілесно-звукових засобів у моєму спілкуванні», «Бар'єри у моєму спілкуванні». «Соціально-психологічні особливості спілкування.»</i></p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 2, 3. Додатковий: 4, 9, 10.</p>	
<p>знати психологію міжособистісного сприйняття і взаєморозуміння; - механізми міжособистісного сприйняття. - психологічні особливості міжособистісного взаєморозуміння. відчувати та аналізувати взаємовідносини. - діагностувати, аналізувати та корегувати помилки перцепції. - діагностувати проблемні моменти в сприйнятті клієнта в практичній діяльності. - проявляти вмотивованість на розвиток соціально - перцептивних здібностей.</p>	<p align="center">Тема 6. ПСИХОЛОГІЯ МІЖОСОБИСТІСНОГО СПРИЙНЯТТЯ І ВЗАЄМОРОЗУМІННЯ</p> <p align="center">Лекція 6. Сутність і основні характеристики міжособистісного сприйняття</p> <p align="center">План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття міжособистісного сприйняття. 2. Механізми міжособистісного сприйняття. 3. Психологічні типи клієнтів у готельному та ресторанному бізнесі. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 3,4,5. Додатковий: 1, 2 , 3, 5. Інтернет-ресурси: 1 - 10.</p> <p align="center">Семінар 6</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізувати якостей взаємодіючої особистості, що проявляються. (На прикладі відео з YouTube) 2. Опишіть механізм виявлення впливу на особу ситуації взаємодії з партнером. 3. . Опишіть вироблення угоди і практичне її виконання за встановленими правилами. (Приклад угоди) <p>Завдання для самостійної роботи</p>	<p align="center">2</p> <p align="center">2</p> <p align="center">12</p>

	<p>студента</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. З'ясуйте відмінності в методологічних підходах до розуміння соціальної перцепції у вітчизняній і західній соціальній психології. 2. Вивчіть особливості своєї соціальної перцепції. 3. <i>Опишіть умови досягнення взаєморозуміння між вами та іншими людьми. (Есе)</i> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 3,4,5. Додатковий: 1, 2 , 3, 5. Інтернет-ресурси: 1 - 10.</p>	10
<p>знати соціально-психологічні підходи до вивчення особистості; - розуміти сутність та можливі складнощі соціалізації; - розуміти сутність соціальних установок та очікувань; - виявляти готовність до розвитку соціально-психологічної компетентності - володіти вміннями реалізації базових процедур аналізу проблем людини, соціалізації індивіда. - проявляти готовність до розвитку соціально - психологічної компетентності.</p>	<p style="text-align: center;">Тема 7. ПРОБЛЕМА ОСОБИСТОСТІ В СОЦІАЛЬНІЙ ПСИХОЛОГІЇ</p> <p style="text-align: center;">Лекція 7 Особистість як предмет дослідження в соціальній психології</p> <p style="text-align: center;">План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття особистості і її соціально-психологічні особливості. 2. Соціально-психологічні класифікації особистості. 3. Соціалізація особистості. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 2, 3, 4. Додатковий: 7, 8, 10. Інтернет-ресурси: 1 -10.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студента</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дати визначення поняттям: соціальна установка, соціалізація, диспозиція, 2. <i>Підготувати повідомлення «Становлення проблеми аттитюда в соціальній психології».</i> 3. <i>Написати есе на тему: «Стадії та шляхи моєї соціалізації».</i> <p>Список рекомендованих джерел:</p>	4

	<p>Основний: 1, 2, 3, 4. Додатковий: 7, 8, 10. Інтернет-ресурси: 1 -10.</p>	10
<p>знати напрями та проблеми досліджень малої групи; - розуміти психологічні впливи в малих групах; - усвідомлювати значущість між групових відносин; - вміти діагностувати відносини у групі, розуміти поняття групи, групових процесів та характеристик; - знати класифікацію груп; - проводити соціометричні дослідження; - розуміти сутність соціально-психологічного тренінгу; - вміти діагностувати стан групи</p>	<p style="text-align: center;">Тема 8. ПСИХОЛОГІЯ МАЛОЇ ГРУПИ</p> <p style="text-align: center;">Лекція 8. Поняття малої групи і її психології.</p> <p style="text-align: center;">План лекції</p> <p>1. Загальні проблеми малої групи в соціальній психології. 2. Історія досліджень малої соціальної групи. 3. Класифікація малих соціальних груп.</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 3, 4, 5. Додатковий: 1, 2, 4, 6, 8. Інтернет-ресурси: 1- 10.</p> <p style="text-align: center;">Семинар 8</p> <p>1. Психологічні основи прийняття управлінських рішень керівниками. 2. Мотивація діяльності працівників як фактор успішності управління. 3. Групи активного соціально-психологічного навчання (АСПН), групові тренінги. 4. Соціометрія.</p> <p><i>*Ознайомлення з методиками для дослідження стилю лідерства (керівництва) у групі.</i></p> <p>Завдання для самостійної роботи студента</p> <p>1. Проведіть соціометричне дослідження студентської групи, проаналізуйте його результати (Звіт). 2. Підготуйте повідомлення «Феномен групового тиску в організації», «Феномен соціальної</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>10</p>

	<p><i>підтримки».</i></p> <p>3. Підготуйте проект: «Концепція групової динаміки К.Левіна».</p> <p>4. Підготуйте проект «Історія розвитку соціальної психології у співвідношенні з еволюцією поняття група».</p> <p>5. Опрацюйте розділи «Вплив групи» та «соціальна психологія та правосуддя» Д. Майерса.</p> <p>6. Напишіть аналітичне есе «Характеристика моєї студентської групи» (за її структурою, процесами, нормами, цінностями, санкціями, експектаціями).</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 2, 3. Додатковий: 4, 9, 10.</p>	
<p>знати основні категорії, поняття й напрями розвитку етнопсихології. Методологію, методи завдання, принципи та історію становлення етнічної психології. Вміти застосовувати методологію проведення етнопсихологічних досліджень.</p>	<p>Тема 9 Психологія натовпу</p> <p>Лекція</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблеми дослідження великих соціальних груп. 2. Характеристика великих та середніх груп 3. Види великих соціальних груп. 4. Структура великої групи. 5. Психологічні впливи в великих групах. <p>Семінар 9.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предметне поле соціальної психології в дослідженні великих груп. 2. Чинники та рівні інтеграції великих груп. 3. Натовп як різновид соціальних груп 4. Стихійні групи та масові рухи. 5. Сугестія. Масові чутки. Паніка. <p>Завдання для самостійної роботи</p>	<p>2</p> <p>2</p>

	<p>студента:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Опрацювати розділ «Натовп як різновид соціальних груп» підручника В.Москаленко</i> 2. <i>Підготувати реферативне повідомлення «Способи психологічного впливу в процесі спілкування».</i> 3. <i>Написати есе «Особливості натовпу» до фільму «Психологія натовпу».</i> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 3, 4, 5. Додатковий: 1, 2, 4, 6, 8. Інтернет-ресурси: 1- 10.</p>	10
<p>знати психологію соціальних класів; - сутність класу, поняття та функціонування: - вміти описувати та давати психологічну характеристику класів - структуру соціально-класових відмінностей. - специфіку психології соціального класу. - описувати та давати психологічну характеристику класів.</p>	<p style="text-align: center;">Тема 10. ПСИХОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНИХ КЛАСІВ</p> <p style="text-align: center;">Лекція 10. Поняття і своєрідність функціонування психології класів.</p> <p style="text-align: center;">План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність класу і його психології. 2. Психологічні характеристики представників різних соціальних класів. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 5. Додатковий: 3,4,5. Інтернет-ресурси: 1- 10.</p> <p style="text-align: center;">Семинар 10. ПСИХОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНИХ КЛАСІВ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Своєрідність психології соціального класу. 2. Структура соціально-класових відмінностей. 3. Градація соціально-класових відмінностей. 4. Специфіка психології соціального класу. 5. Зміст психології класу. 	2

	<p>Питання для обговорення</p> <p>6. Дайте визначення соціального класу. Які критерії покладено в його основу?</p> <p>7. Що складає основу психології соціального класу?</p> <p>8. Назвіть найважливіші психологічні характеристики представників різних класів.</p> <p>9. Що таке психічний склад класу?</p> <p>Завдання для самостійної роботи студента</p> <p>1. Представники яких соціальних класів є членами вашого колективу?</p> <p>2. <i>Опишіть ті психологічні характеристики, які їм властиві.</i></p> <p>3. <i>Складіть психологічний портрет «нового українця».</i></p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 5. Додатковий: 8, 9, 10. Інтернет-ресурси: 1-10.</p>	6
<p>знати закономірності розвитку й механізми реалізації індивідуальних особливостей особистості в різних ситуаціях національно-етнічного життя; основні теорії, напрями та методи дослідження етносу, концепції та підходи до дослідження етнопсихологічних феноменів, що мають місце в сфері бізнесу. Вміти аналізувати психологічні фактори, що визначають особливості поведінки в</p>	<p>Тема 11. Психологічні проблеми етносу та нації</p> <p>Лекція 11. Етнонаціональні проблеми</p> <p>План лекції</p> <p>1. Психологічна характеристика етносу.</p> <p>2. Умови походження та модифікації етносу.</p> <p>3. Етнічна маргінальність.</p> <p>4. Поняття про національну ідентифікацію. Сучасні процеси національного та державного будівництва.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студента</p> <p>1. <i>Самостійно визначити основні ознаки нації (письмовий звіт).</i></p>	2

<p>різних ситуаціях суспільного життя, в тому числі і ті, що включають міжетнічну взаємодію та ділові стосунки. Самостійно визначати основні ознаки етносу. Виділяти чинники творення конкретної нації.</p> <p>Знати основні гіпотези та підходи до вивчення статичних компонентів національної психології. Сформувати чітке уявлення про національну психологію. Вміти аналізувати індивідуально-психологічні властивості особистості за допомогою психологічного аналізу значимих традиційних предметів побуту.</p>	<p>2. Проаналізувати і виділити основні чинники творення української нації (на вибір російської, білоруської та інших) (перелік чинників творення нації).</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 5.. Додатковий: 8, 9, 10. Інтернет-ресурси: 10.</p> <p style="text-align: center;">Семінарське заняття Психологічні детермінанти розвитку Української нації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Психологічна природа походження етносу. Суспільно-історичні чинники націотворення. 2. Етногенез українців. Історія та теорія розвитку української нації. 3. Проблема геноциду. Голодомор 32-33 рр. і його психологічні наслідки для українського народу. 4. Психологічні наслідки національної політики щодо етносів в Україні. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 2, 3. Додатковий: 4, 9, 10.</p>	6
<p>знати психологічні особливості та зміст психології політики; - вміти складати психологічний портрет окремо взятого політика</p>	<p style="text-align: center;">Тема 12. ПСИХОЛОГІЯ ПОЛІТИКИ Лекція 12. Сутність і зміст політико-психологічних феноменів План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Структура політико-психологічних феноменів. 2. Сутність та функції влади. 3. Психологічна характеристика політичної влади. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 2, 3, 4, 5. Додатковий: 9, 10.</p>	2

	<p>Інтернет-ресурси: 1-10.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студента:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сформулювати і обґрунтувати своє ставлення до політики і політиків. 2. Написати доповідь «Трансформація психіки громадянина під впливом внутрішньої політики влади». 3. Створити презентацію на тему «Формування політичної свідомості громадянина». 4. Охарактеризувати відомі позитивні та негативні форми політичної активності. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 2, 3, 4, 5. Додатковий: 9, 10. Інтернет-ресурси: 1-10.</p> <p>Семинар 12</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке політична психологія як галузь наукових знань? 2. Які явища і процеси вивчає політична психологія? 3. Назвіть функції влади. 4. Що таке політична влада? 5. Які типи людей залежно від їх політичної активності вам відомі? 6. Психологічні особливості політичної влади. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 2, 3, 4, 5. Додаткова: 9, 10. Інтернет-ресурси: 1-10.</p>	<p>2</p> <p>2</p>
	<p>Тема 13 ПСИХОЛОГІЯ КОНФЛІКТІВ</p> <p>Лекція 13. Психологічна характеристика конфліктів</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика 	<p>2</p>

конфлікту. Функції конфлікту.

Класифікація конфліктів.

2. Структура і зміст конфлікту.

3. Динаміка конфлікту.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 2, 3, 4, 5.

Додатковий: 9, 10.

Інтернет-ресурси: 1-10.

Семінар 13

1. Види та причини виникнення конфліктів в організаціях.

2. Роль та функції конфліктів у регуляції поведінки та діяльності працівників організацій.

3. Які позитивні і негативні функції конфлікту вам відомі?

4. У чому полягає зміст і яка динаміка конфлікту?

5. Які шляхи вирішення конфліктів вам відомі.

6. Особливості психології конфлікту в готельно-ресторанному господарстві.

Завдання для самостійної роботи студента

1. Проаналізуйте один зі своїх внутрішньо-особистісних конфліктів.

2. *Визначте причини, які є джерелом ваших конфліктів з іншими людьми.*

3. *Надайте класифікацію конфліктів (письмово).*

4. *Напишіть есе на тему: «Мої типові стратегії вирішення конфліктів (на прикладі власних стосунків) – аналіз та рекомендації самому собі».*

5. *Підготуйте реферативне повідомлення «Медіація як засіб вирішення конфліктів».*

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 2, 3.

	Додатковий: 4, 9, 10.	
<p>знати типології й особливостей етнічної поведінки, включаючи нормативну й девіантну поведінку, їхні причини, фактори, особливості індивідуальної і групової поведінки в процесі прийняття рішень, спілкування в етнічному середовищі як окремих особистостей, так і груп; розуміти значення та роль психолога у процесі владнання етнічних конфліктів</p> <p>Вміти будувати стратегію врегулювання міжетнічного конфлікту.</p>	<p>Тема 14. Міжетнічні конфлікти Лекція 14. Інтегральні етнопсихологічні ознаки нації та міжетнічний конфлікт</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етнічні конфлікти. Види етнічних конфліктів. 2. Стратегії поведінки в етнічному конфлікті та шляхи його подолання. 3. Ментальність, національна ідея та національна свідомість як ознаки нації та їх вплив на ведення бізнесу представниками різних етносів. <p>Завдання для самостійної роботи студента</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підберіть конкретні приклади етнічних конфліктів (перелік з зазначенням короткої інформації про конфлікти). 2. Складіть програму-схему безконфліктного спілкування й взаємодії представників двох національностей, найбільш знайомих вам (програма). <p>Практичне заняття Розв'язання міжетнічних конфліктів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення основних видів міжетнічних конфліктів. 2. В підгрупах студенти виконують вправи спрямовані на розв'язання ситуативних завдань запропонованих викладачем. 3. Представлення на загал та обговорення отриманих результатів. 4. Груповий висновок, що витікає з результатів виконання ситуативних завдань. 	<p>2</p> <p>3</p> <p>2</p>

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 2, 4.

Додатковий: 1-10.

Інтернет-ресурси: 1-10.

Завдання для самостійної роботи студента

1. У підгрупах підготуйте відповідь на одне з запропонованих запитань:

- Охарактеризуйте особливості психічного складу українців.

- Визначте, що вам відомо про національний характер українців.

2. Проаналізуйте які релігії мали найзначніший вплив на формування психічного складу українців.

3. Визначте риси української сім'ї.

4. Сформулюйте, в чому полягає сутність української національної ідеї.

5. Зробіть порівняльну характеристику національних рис японців та китайців.

6. Спробуйте проаналізувати та виокремити спільне та особливе в національній психології англійців та американців.

7. Виявіть та опишіть фактори та чинники формування спільних рис французів та іспанців (короткий конспект відповіді на одне з питань).

8. Оберіть кілька народів заходу та сходу та складіть порівняльну схему-таблицю їхніх національних рис (схема-таблиця).

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1, 2, 5.

Додатковий: 8.

	Інтернет-ресурси:1-10.	
Всього годин		180\6

**Курсивом виділені інтерактивні методи навчання*

РОЗДІЛ 3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний

1. Гапон Н. Соціальна психологія. Навчальний посібник.- Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2015. - 366 с.
2. Савицька, О. В. Етнопсихологія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. В. Савицька, Л. М. Співак. - Київ : Каравела, 2015 .
3. Львовочкіна А. М. Етнопсихологія: Навч. посіб. / Львовочкіна А. М. - К.: МАУП, 2016. - 144 с.
4. Соціальна психологія : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра / Н. Ю. Воляннюк, Г. В. Ложкін, О. В. Винославська, І. О. Блохіна, М. О. Кононець, О. В. Москаленко, О. І. Боковець, Б. В. Андрійцев ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с.
5. Основи соціальної психології : підручник для закладів вищої освіти / П. П. Горностай, М. М. Слюсаревський, В. О. Татенко, Т. М. Титаренко, Н. В. Хазратова та ін. ; за ред. М. М. Слюсаревського. – Київ : Талком, 2018. – 580 с.

Додатковий

1. Андріяш В. І. Механізми державного регулювання етнополітичних процесів в Україні / В. І. Андріяш // Інвестиції: практика та досвід. - Київ, 2014. - № 1.- С. 136-139.
2. Данилюк І. В. Етнічна психологія як галузь наукового знання: історико-теоретичний вимір : монографія / І. В. Данилюк. - Київ : САММІТ-КНИГА, 2010. - 432с. - Бібліогр.: 376-431с.
3. Іпатов Е. Соціальна психологія: Навч. посібник для підгот. бакалаврів усіх форм навч. / Інститут змісту і методів навчання; Національний технічний ун-т України "Київський політехнічний ін-т" - К., 2012. – 120 с.
4. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: Підручник: У 2-х кн. Кн.1: Соціальна психологія особистості і спілкування. – К.: Либідь, 2015. – 574 с.
5. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: Підручник: У 2-х кн. Кн.2: Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія. – К. : Либідь, 2015. – 560 с.
6. Соціальна психологія : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра / Н. Ю. Воляннюк, Г. В. Ложкін, О. В. Винославська, І. О. Блохіна, М.О. Кононець, О.В. Москаленко, О. І. Боковець, Б. В. Андрійцев; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. - 254 с.
7. Свидрук І. І. Психологія управління та конфліктологія : підручник / І. І. Свидрук, Ю. Б. Миронов. Львів : Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2017. – 320 с.

8. М. Пірен. Етнопсихологія // Політична енциклопедія. Редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. - К. : Парламентське видавництво, 2011. – с. 247. Електронний ресурс. Режим доступу: (ISBN 978-966-611-818-2).

9. Українська етнопсихологія: історія, розвиток, персоналії: монографія / Н. М. Семенів; Львів. держ. ун-т внутр. справ. – Львів: Ліга-Прес, 2013. – 199 с. – Бібліогр.: С. 179 – 198.

10. *Мальська М. П. Готельний бізнес: теорія та практика : підручник.* / М. П. Мальська, І. Г. Пандяк. – Вид. 3-ге, перероб. та допов. – Київ : Центр учбової літератури, 2017. – 472 с.

Інтернет-ресурси

1. Сайт Національної бібліотеки України ім. В. І.Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua>.

3. Сайт факультету соціології і психології КНДУ ім. Тараса Шевченка – <http://www.soclife.univ.kiev.ua>.

4. Сайт інституту психології АПН України – <http://naps.gov.ua/ua/structure/institutions/psychology>.

5. Сайт:Он-лайн-бібліотека - <http://book-online.com.ua>.

6. Електронні бібліотеки України - <http://library.kr.ua/libworld/elib.html>

7. Innovation in hospitality and tourism. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.books.google.com.ua>.

8. Stuff Magazine's "Hotel and restaurant business in Ukraine", available at: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.hotelbiz.com.ua>

8. Сайт: Twirpx - бібліотека - <http://www.twirpx.com>.

10. Сайт: http://stud.com.ua/25078/psihologiya/sotsialna_psihologiya.

**курсивом виділено джерела, що містяться в бібліотеці ДТЕУ*